

I guess that is how we will remember Saint Nicholas Day, Santa Claus and Christmas 2020, but let us also remember that [Emanuel (God is with us) & Jesus (Savior)] is still in charge.

Christ is Born! Glorify Him! ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ! СЛАВИТЕ!

SAINT NICHOLAS
UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА
ЦЕРКВА СВЯТОГО МИКОЛАЯ

№
5
2
ПІД ОПІКОЮ
ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ
МАРІЇ ОДІГІТРІЇ
52 UNDER THE
PROTECTION OF
MOTHER OF GOD

CHURCH BULLETIN

December 27 – 2020 – 27 грудня

ЦЕРКОВНИЙ ВІСНИК

№
5
2
D
E
C
E
M
B
E
R
2
7
2
0
2
0

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

2021

HAPPY NEW YEAR

Christ is Born! Glorify Him!

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!

Хай Господь захоронить нас і збереже нас від усякого лиха. God Bless us all!

CHURCH BULLETIN

December 27 – 2020 – 27 грудня

ЦЕРКОВНИЙ ВІСНИК

LITURGICAL SCHEDULE

St. Nicholas Ukr. Cath. Church
Церква Святого Миколая
(Під Опікою П.Д.М.)
ПОР'ЯДОК СВ. ЛІТУРГІЙ

4:30 PM +Iwan Kozogij (Serediuk Family)
STREAMING at 4:30 PM in English ~

Dec. 27 грудня: S. aft Christmas – Н. по Різдві

10:00 – Ukr. (some English) **STREAMING**
+Mychajlo Loza (Wife) – (Julian)

Monday, December 28 грудня, Понеділок
9:00 AM +Alexander & Mary Kot (Elaine Nowadly)

Tuesday, December 29 грудня, Вівторок
9:00 AM За здоров'я і Боже Благословення
Мартина Савки (мама)

Wednesday, December 30 грудня, Середа
9:00 AM +James Olszewski (Family Rusin)

Thursday, December 31 грудня, Четвер
10:00 AM +Дмитро Ільківський (родина)

Circumcision of Our Lord; St. Basil →
Friday, January 1 січня, П'ятниця

St. Basil Liturgy - Літургія св. Василя
10:00 AM For Parishioners – За Парохіян

Saturday, January 2 січня, Субота
9:00 AM +Маруся Процик (родина)

4:30 PM +Steven Taras Kowal (M. & M. Petryshyn)
STREAMING at 4:30 PM in English ~

January 3 січня: S. b. Theophany – Н. п. Бор.

10:00 – Ukr. (some English) **STREAMING**
+Stefania Osadca (Stepan & Oksana) – (Julian)

Eternal Light burns for
+Dmytro Kolotylo
Requ. by Walter Jagodzinski

Вічне Світло в честь П. Д. Марії
горить за +Марусю Процик
(родина)

27 грудня: Неділя св. Праотців
10:00 р. +Михайло Лоза (Дружина)
По Українськи ~ **STREAMING**

3 січня: Неділя св. Отців / перед Різдвом
10:00 р. +Стефанія Осадца (Степан і Оксана)
По Українськи ~ **STREAMING**

Christina H. Arthurs, Attorney
716.853.5100 or carthurs@lippes.com
Estate Planning & Probate | Real Estate
Immigration | Corporate

Lippes Mathias
Wexler Friedman LLP
Albany | Buffalo | Florida | New York | Toronto Area | Washington, D.C.
lippes.com
Attorney Advertising.
Prior results do not guarantee a similar outcome.

KARYCZAK'S
AUTOMOTIVE
995 ABBOTT ROAD • BUFFALO, NEW YORK 14220

Dayton COMPLETE AUTO REPAIRS / N.Y.S. INSPECTION •
FOREIGN & DOMESTIC CARS •
TRANSMISSION ADJUSTMENTS & REPAIRS •
WHEEL ALIGNMENTS & TIRES •
BATTERIES / AIR CONDITIONING & ACCESSORIES •
MUFFLER & EXHAUST SYSTEMS •

TIRES

TOWING SERVICE - ALL WORK GUARANTEED

822-1574 FAX 825-7428 827-8895

Proud to Support
St. Nicholas Ukrainian Catholic Church

Buszka Funeral Home
Director Peter D. Stachowski
2005 Clinton Street at S. Ogden, Buffalo New York 14206
(716) 825-7777 www.buszkafuneralhome.com

Сердечна подяка усім спонзорам!

Howard Hanna
Real Estate Services
Ask me about the 100% Money Back Guarantee!

JENNY PFEIFFER-NOWADLY
Licensed Associate Real Estate Broker

4909 Transit Road • Depew, NY 14043
Cell: 716.523.6693
Office: 716.656.8999 • Fax: 716.825.4911
jennypfeiffer@howardhanna.com
HowardHanna.com

Fusani & Kuhn's Monuments, Inc.
PHONE 893-1025

2398 GENESEE ST.
BUFFALO, N.Y. 14225

ASK FOR TOM

Wilhelmina E. Klimeczko
Janine R. Klimeczko
Michael A. Klimeczko
Licensed Directors

Pietszak
FUNERAL HOME
Orlowski-Pietszak Funeral Home
www.Pietszak.com 897-2400

Continuing a Tradition of
thoughtful Personalized Service

806 Clinton St. Buffalo
2400 William St. Cheektowaga

Thanks are extended to all Sponsors!

MARY KAY

The Best Times to Reach Me

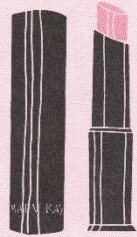
Call me any time!
I look forward to
hearing from you.

Ulana Scheidle
Independent Beauty Consultant

3498 Stevenson Court
Wheatfield NY 14120
(716) 628-7882

uscheidle@verizon.net
www.marykay.com/uscheidle

MARY KAY

EURO DELI AND GIFTS

www.eurodelisausage.com

LUNCHES &
SANDWICHES
SERVED DAILY

For All of Your Old World Favorite Products, Just
Around The Corner. Stop In & Take a Look.

Many Varieties of:

Bologna • Salami • Fresh Polish Sausage • Head Cheese • Garlic Sausage • Smoked Fish
European Beer • Kefir/Butter • Condiments • Pierogi (Homemade) - Many Varieties
Smoked Sausages • Bacon (Bozek) • Canadian Bacon • Blood Kishka (Homemade)
Polish Hams • Caviar • Kvas Drink • Cheese • European Chocolates • Pickles/Tomatoes

4166 Union Rd.,
Cheektowaga, NY (In Airport Plaza) 630-0130
2321 Millersport Hwy.
Amherst (Getzville Plaza) 688-1495

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION / УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

Become a member of Ukrainian FCU and save money with lower rates on loans, make money with higher interest on your savings, and save time with our convenient online services!

PERSONAL & BUSINESS FINANCIAL SERVICES
SAVINGS & CHECKING ACCOUNTS | SHARE CERTIFICATES | MONEY MARKET | IRA | LOANS | MORTGAGES | VISA CREDIT & DEBIT CARDS | MONEYGRAM | INTERNATIONAL AND DOMESTIC WIRE TRANSFERS | ONLINE SERVICES | NOTARY PUBLIC | TRANSLATIONS | SCHOLARSHIPS | ПЕРСОНАЛЬНІ ТА БІЗНЕСОВІ ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ ОЩАДНІ ТА ЧЕКОВІ РАХУНКИ | СЕРТИФІКАТИ | М.М | ПЕНСІЙНІ РАХУНКИ | ПОЗИКИ | КРЕДИТИ НА НЕРУХОМІСТЬ | ПЛАТІЖНІ КАРТКИ VISA | MONEYGRAM | ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ | ЕЛЕКТРОННІ ПОСЛУГИ | ПОСЛУГИ НОТАРІУСА | ПЕРЕКЛАДИ | СТИПЕНДІЇ

<p>Buffalo Branch Ukrainian Home Dnipro 562 Genesee Street Buffalo NY 14204 (716) 847-6655 www.ukrainianfcu.org</p>	<p>Amherst Branch Ellicott Creek Plaza 2882 Niagara Falls Blvd Amherst NY 14228 (716) 799-8385 www.ukrainianfcu.org</p>
<p>Business Hours Closed Wednesdays, Зачинені по середах Mon., Tuesday, Thursday 9:30 am - 5 pm Пон., вівторок, четвер Friday / П'ятниця 9:30 am - 7 pm Saturday / Субота 9 am - 1 pm </p>	<p>Business Hours Closed Mondays, Зачинені по понеділках Tuesday - Thursday 9:30 am - 5 pm 3 вівторка по четвер Friday / П'ятниця 9:30 am - 6 pm Saturday / Субота 9 am - 1 pm </p>

Membership subject to eligibility.
Federally insured by NCUA.

DNIPRO ДНІПРО

Ukrainian Cultural Center

562 Genesee St. Buffalo, NY 14204 856-4476

www.UkrainiansOfBuffalo.com

facebook.com/DniproUkrainianCulturalCenter

Call for kitchen status - Sandee 400-3905

Підтримайте Ваш Народний Дім

DONATIONS TO ST. NICHOLAS

Christmas donation:

Timothy M. Hogue & Marianne Chort - \$5,000.00

IMO Andrij Kilko

John B & Zoriana L. Armesto - \$50.00

Special Appeal

IMO Sudyn Family

Mary Ann Daigler - \$500.00-

IMO Oksana Saldyt

Olha Czmola - \$100.00

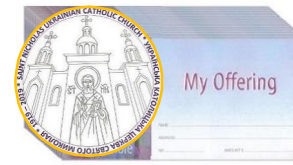
IMO Anastazia Puhacz

Anastasia Wiszka - \$60.00

Nina Palmeri - \$50.00

Gloria Long - \$15.00

Сердечна подяка за Ваші пожертви!
Thank you all for your Donations!

Конверти приготовані.
Просимо забрати.
Якщо не маєте а
хотіли би мати,
просимо зголоситися.

Please take your envelopes. If you would like envelopes for next year and do not already have them, please let the parish office (852-7566) know as soon as possible. If you already have envelopes and no longer plan to use them, again, please let us know as soon as possible.

The cost of envelopes per box has increased to **\$8.00 per box.** (Suggested donation \$10.00).

Please fill out the Registration card and return. We would like to update our information. Please include cell phone number and email. There are times when we need to inform parishioners of an immediate need, so we can email or text to get them the information quickly.

Календарі приготовані. За григоріянським (сині) і за юліянським (червоні). Вони спонзорованні Похоронним Заведенням П'єчака.

2021 Calendars are ready. Gregoria are blue and Julian are read. They are sponsored by:

Pietszak Funeral Home.

Дякуємо! Thank you!

LEAGUE OF UKRAINIAN CATHOLICS FOOD DRIVE

Help us help those less fortunate by placing non-perishable food items in the box
May God bless you for your generosity

Ліга Українців Католиків збирає консерви для потребуючих нашого міста. Просимо! League of Ukrainian Catholics, Niagara Frontier is collecting non-perishable items (please check expiration date) for those less fortunate in Buffalo Community. The box is located by the bulletin in our church. Thank You!

Ukrainian American Freedom Foundation

501C3 Tax Deductible Charity accepting donations.

Renovate
Dnipro

Humanitarian
Aid to Ukraine

UAFF-Dnipro 562 Genesee St. Buffalo, NY 14204

www.UkrainiansOfBuffalo.com

facebook.com/UkrainiansOfBuffalo.com

(716) 847-1281

Організація Оборони Чотирьох Свобід України

ODFFU – Buffalo, NY – Branch # 22

Emil Bandriwsky, President

PROFESSIONAL COLLISION SERVICES & MORE

RED STAR

Nick Hurmak
OWNER
(716) 316-2540
Alexander Arutunian
MANAGER
(716) 578-8185

112 DELAWARE STREET
TONAWANDA, NY 14150
FAX: (716) 260-1254
www.redstarautomotive.com

In the Christmas Urbi et Orbi, the Pope wishes peace to Ukraine

On December 25, Pope Francis delivered the traditional Christmas message Urbi et Orbi.

The pontiff wished peace to all people, reminding us that we are all brothers and sisters, regardless of what continent we live on and what language we speak. He said that "this Child, Jesus, was born 'to us'... without any borders, privileges or exclusions."

In his blessing, the Holy Father mentioned the discovery of anti-coronavirus vaccines, calling this event a glimmer of hope in a period of uncertainty.

"But so that these lights could enlighten the whole world and bring hope, they must be accessible to all. We cannot allow closed nationalism to prevent us from living as the true family of humanity. We also cannot allow the virus to defeat us," he warned. The Pope also mentioned in his message all the corners of the Earth where there is unrest and blood is being spilled. On this sad list, there is a place for Ukraine.

"May the son of God support the efforts of the international community and the countries involved in observing the ceasefire in Nagorny Karabakh, as well as in the eastern regions of Ukraine, and promote dialogue as the only path leading to peace and reconciliation," the Hierarch of Rome stressed.

The Pope delivered the current Nativity message Urbi et Orbi not at the balcony, as usual, but in the study in the Apostolic Palace via video meeting.

This form was chosen to avoid large crowds in St. Peter's Square in Rome. The Italian authorities have introduced a quarantine regime for the so-called "red zone" during the Christmas holidays, according to which you can leave your home only in limited cases, including participation in Holy Mass in a church near your place of residence.

Bosnia and Herzegovina - dismiss the official who gifted a Ukr. icon to Lavrov

Bosnia and Herzegovina raised the issue of resignation of the President of Republika Srpska, Milorad Dodik, who presented Russian Foreign Minister Sergey Lavrov with an old icon that was taken out of Luhansk.

This is reported by the publication Balkan Insight, according to Pryamy.

Dodik's resignation was supported by the largest opposition Serbian Democratic Party in Republika Srpska, as well as the Democratic Progress Party.

"The only correct step is to resign from a position that he obviously doesn't know how to handle and save us from further embarrassment," said Branišlav Borenovic, leader of the Dem. Progress Party.

The leader of the "Serbian Democratic Party" Mirko Sarovic generally demanded the resignation of all those involved in the scandal with the icon.

"I hope that this time everything will not just pass away, because this is a stain on our entire nation," he stressed.

So far, Dodik and his Union of Independent Social Democrats party have not provided a response. Dodik himself, according to local media, is being treated for coronavirus.

Deputy Minister of culture and Information Policy, Svitlana Fomenko, said that the seal on the icon, which the authorities of Bosnia and Herzegovina presented to Russian Foreign Minister Sergey Lavrov, evidences that it is the property of Ukraine.

Earlier, the Russian Foreign Ministry said that they would return the Ukrainian icon donated by Bosnia and Herzegovina, the origin of which will be checked by Interpol. (RISU)

- Our CHURCH KITCHEN is CLOSED Until farther notice.
- Thank you for your help and patronage!
- Thanks are extended to all volunteers!
- Coffee Hour - Usually Every Sunday after Liturgy in Church Hall. NOW CLOSED!

Until we meet God willing ...

HAVE A BLESSED DAY!!!

TOP'S GIFT CARDS:

Please help us raise money for our Church by purchasing

Top's Gift Cards from us. If you buy in Tops anyway, why not help. You do not lose or gain anything by doing this, but our Church will benefit greatly. We receive back 5% of your spending. To take advantage of this program, call the rectory. Thank you and God Bless!

Please note: You can purchase gasoline with this card at Tops Gasoline Station.

* * *

У нас успішно продаються Карточки з крамниці "Топс". Купуючи їх ви помагаєте церкві. Для Вас не робить різниці чи ви платили грішми чи карточкою, але церква дістане від „Топс” 5%. На \$1,000 церква одержить \$50. Що б закупити слід звертатися до канцелярії. Дякуємо!

Також пригадуємо, що цією карточкою можна купувати бензину.

CHURCH BULLETIN is published weekly. Deadline for information is Friday Evening. ЦЕРК. ВІСНИК видається тижнево. Інформації подавати до четверга вечора.

SAINT NICHOLAS
UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH
УКРАЇНЬСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА
СВЯТОГО МИКОЛАЯ
(ПІД ОПІКОЮ ПРЕЧИСТОЇ
ДІВИ МАРІЇ ОДІГІТРИЇ)

Par. E-Mail: - stnbuffalo@gmail.com
Web Page: - <http://www.stnbuffalo.com>
Dioc. Web: - <http://www.stamforddio.org>

308 Fillmore Avenue, Buffalo, N. Y. 14206

Rectory: (716) 852-7566

Fax: 855-1319

Kitchen: 852-1908

Confession: Before Liturgies
Сповідь: Перед Св. Літургіями
Baptism: By appointment
Хрещення: За домовленням *
Marriage: Contact 6 months in advance
Вінчання: Голоситися 6 місяців скорше

Religion classes – Релігійна Програма
Closed under farther notice

Ministry to the sick – Опіка над хворима
Family members should call the Rectory
Родина повинна повідомити священика
IN EMERGENCY CALL ANY TIME
В разі потреби завжди можна закликати

V. Rev. Marijan Procyk, pastor

Please call if you are hospitalized, homebound and need a priest.

Просимо закликати якщо ви у лічниці, або приковані до ліжка!

Ukrainian Jews Appeal to Civil Society

Ukrainian Jews have appealed to civil society to finally understand the Babyn Yar tragedy as part of Ukrainian history and historical memory and prevent the desecration of the memory of the victims of Babyn Yar.

This is reported by Istorychna Pravda (Historical Truth).

We bring to your notice the full text of the appeal: "We, Ukrainian Jews, like many Jews from different countries, certainly support the idea of perpetuating the memory of tens of thousands of Jews and people of other nationalities and faiths killed by the Nazis in Babyn Yar during World War II. The best representatives of our country and other nations have been fighting for this for many years. However, we do care who will implement this idea and at what cost.

We consider impossible and unacceptable any decision that provides for the construction of cemeteries and mass graves on the territory - this is absolutely contrary to Jewish and universal tradition and morality.

Therefore, we support the Ukrainian project of comprehensive memorialization of Babyn Yar, which does not provide for any fundamental construction on the land where Orthodox, Jewish, Karaite and Muslim cemeteries were located, and where the remains of tens of thousands of victims of Nazi executioners are buried. That is why we were outraged by the plans of the initiators of the creation of the Russian project of the Babyn Yar Holocaust Memorial Center (BYHMC) to build a so-called temporary memorial synagogue on the territory of the former St. Cyril Orthodox cemetery in the Babyn Yar road, just behind the Menorah monument.

This is not the first attempt by the leadership of the Russian project, which is cynical and unacceptable for religious Jews, as well as for believers of all faiths, and in general, for normal, decent people, to use the territory of cemeteries and the Babyn Yar Reserve to promote their provocative ideas and PR campaigns.

Let us remind the aesthetically dubious art installation dedicated to the anniversary of the beginning of the Babyn Yar shootings performed in September of this year, despite public protests, directly on the ground of the destroyed Jewish cemetery.

It is on this site that the initiators of the BYHMC promise to build a vast complex of Memorial-Museum in violation of all possible prohibitions and restrictions of the Jewish religion, as well as Ukrainian legislation and international obligations of Ukraine.

Jewish religious tradition clearly prohibits any construction on the sites of cemeteries and mass graves. The attempt to build a synagogue on the land of an Orthodox cemetery is an insult to Jewish spiritual and moral values, as well as a blatant provocation against Orthodox believers, against all whose relatives and friends are buried at the Kirillivsky cemetery.

Impunity inspires. It seems that the Russian billionaires who sponsored the project (Friedman, Khan and Fuchs) are more interested in provoking public outrage against its creation than in building the memorial.

The purpose of such provocations is to disrupt interfaith and interethnic peace in Ukraine, and those who oppose such blasphemous construction should be declared "terrible Ukrainian anti-Semites" all over the world.

People who declare themselves zealous for the memory of the victims of the Holocaust, even more than others, do not dare to desecrate burials – neither the places where Nazi victims died martyrdom nor the territories of cemeteries destroyed by the Soviet government.

A decent person cannot accept such sacrilege and has no such right to.

We ask those who share our position and concerns to support this appeal...

(RISU)

Західноукраїнська ікона на склі: «фантастична ірреальна краса»

Автор: Ніна Поліщук

Так звані «білі» та «червоні» образи, поширені на Західній Україні, звично сприймають як унікальне явище для мистецтва регіону Українських Карпат. Проте насправді техніка малювання на гутному склі тягнеться ще з часів Римської імперії та Візантії.

Українці ж запозичили цей прийом у другій половині XIX століття з активних іконописних осередків Румунії, Словаччини та Польщі, які працювали з іконами на склі ще на століття раніше. Втім, попри своє не цілком автентичне українське походження, гуцульські, покутські, буковинські та подільські ікони на склі створили цілком унікальну нішу в історії українського сакрального живопису. І хоч «золота доба» цих творів була не довгою (приблизно півстоліття на зламі XIX та XX), та вона суттєво вплинула на розвиток народного мистецтва як сакрального, так і декоративно-ужиткового. Мистецтвознавці свого часу охрестили українську ікону на склі «зіграним оркестром, що ідеально ілюструє пафос доби».

Перші ікони на склі, відомості про які збережені, були привезені на територію Західної України з Нижньої Сілезії – образ першої половини XIX ст. «Esse Homo» («Се чоловік») та з Румунії – образ середини XIX ст. «Христос Виноградар»

Тоді ж, вірогідно, дослідивши техніку закордонних майстрів, гуцульські, буковинські, покутські та подільські майстри почали активно виготовляти хатні «червоні» та «білі» образи, які взяли свої назви від кольору тла, на якому малювали сюжет чи святого. Відтак, червоне тло було більше при-

таманне гуцульському регіону, а біле зазвичай використовували на Покутті, хоч, за словами дослідниці Оксани Романів-Тріска, це спостереження не можна вважати правилом, позаяк не завжди походження автора можна було чітко визначити за кольоровою гамою його творів.

Ікони на склі вороже або насторожено сприймали серед духовенства, оскільки в них вбачали вплив язичництва. Проте простому люду ці образи відразу припали до душі, оскільки вони були і дешевшими за писані ікони, і кольоровішими за гравюри, до того ж замовити ікону в образника (так називали майстрів по іконам на склі) можна було на будь-який смак і лад. Наприклад, заможні гасди полюбили замовляти унікальні хатні ікони, де були зображені святі покровителі родини, скомпоновані на одному тлі, а одяг був би рясно оздоблений пишними квітами.

Одні з перших українських ікон на склі малювали з друкованої репродукції Богородиці Одигітрії «Лежайської», літографії якої продавали на міських чи сільських ярмарках. Популярними також були образи-дереворити, гравюри, які виготовляли в друкарнях Києво-Печерської та Почаївської лавр, а також – у Львівському Успенському Ставропігійському братстві. Купивши одну репродукцію, образник обирав скло необхідного розміру, підкладав під нього зображення та чорнилом (кіндрусом) копіював рисунок та притінення. Таким чином можна було створити десятки ікон з однієї репродукції. Цікаво зауважити, що ікона Богородиці Лежайської вирізняється з-поміж інших рясно уквітчаним мафорієм (верхнім плащем-накидкою). Коли народні майстри намагалися відтворити цю оздобу, то квіти у їхньому виконанні виходили більшими за розмір оригіналу, пізніше – малярі почали прикрашати одяг цілком на свій лад, який, втім, був незмінно рослинного орнаменту. Звідси і харак-

терні, навіть типові для українських ікон на склі, квіти та яскрава рослинність.

Піку своєї популярності образи на склі досягли наприкінці XIX століття, проте їхній вік тривав не довго – вже після Першої світової війни яскраві народні ікони відійшли на задній план, у той час

популярності почали набувати фото-копії ікон. Відтак, ікона на склі чимдалі, тим більше ставала особливим експонатом для колекціонерів західноукраїнського сакрального мистецтва. Першим, хто з мистецтвознавців в Україні звернув увагу на цей вид народного мистецтва, був відомий львівський науковець та колекціонер Іларіон Свенціцький. Саме за його ініціативи «червоні» та «білі образи» були вперше експоновані у 1939 році на львівській Виставці галицького примітивного мистецтва XVII-XVIII століть. Справу батька продовжила мистецтвознавиця, дослідниця українського іконопису Віра Свенціцька. У каталозі до однієї з виставок «образів» вона зауважила, що «в малярстві на склі поєднуються традиції та зовнішні впливи, але це переплавляється в органічну цілість, відмінну від продукції з інших осередків».

Сьогодні найстарший збережений український образ на склі знаходиться в Національному музеї народного мистецтва Гуцульщини та Покуття в Коломиї. Це так званий триптих, де на одному полотні зображені св. Миколай, Розп'яття та Богородиця. Експонат датований 1851 роком. Дослідники простежують в манері виконання цієї ікони впливи словацької школи ікони на склі, якій характерні тонкі лінії. Згодом цей тип композивання образу на склі набув популярності.

Також варто зазначити, що сьогодні більшість з уцілілих та унікальних «образів» зберігають не в

музеях, де їх за радянського часу буквально знищували під прикриттям «спецфонд», а в приватних збірках. До прикладу, за орієнтовними підрахунками дослідників, сьогодні у приватних колекціях налічують близько 520 оригінальних ікон, а в музеях – приблизно 200. Звісно, цифри можуть бути не остаточними, проте різниця відчутна. До порівняння можна навести кількість малюнків на склі у Словацькому народному музеї в м. Мартіні – там їх налічують 1200 одиниць...

У багатосюжетних іконах зазвичай писали не тільки молитільні образи певних святих, але додавали також морально-виховний елемент, ілюструючи євангельські притчі. Зокрема, найбільш популярною була притча про багача та Лазаря, яку копіювали з віденської літографії розміром 35,6×27 см. із українським написом «Праведний Лазар в гною лежить, а брат багач веселиться». Відтак, сцену з притчі могли розміщувати внизу чи праворуч зверху, решту простору залишали для святого-покровителя сім'ї, також були популярними зображення дитяток Ісуса Христа та Івана Хрестителя, які розміщували у верхній, «небесній» частині ікони. Ще однією улюбленою сценою було внебовзяття пророка Іллі, якого писали на вогненній колісниці та вважали покровителем стихій – народна алузія до язичницького Перуна.

Варто сказати, що образники частіше зверталися до тих сюжетів, які промовляли та розчулювали звичайну людину, просту і, можливо, не надто освічену, спочатку на рівні предметно-побутовому, можна сказати – злободенному (як

притча про багача, Страшний суд), а вже потім образи сягали до вищих духовних щаблів – «Боже народження Ісуса», Розп'яття, Коронування Марії чи Новозавітня Трійця тощо. Інколи народні майстри могли довільно змінювати композицію оригінала, якщо певні елементи, на їхню думку, заважали чи не були співзвучними з іншими зображеннями. Проте таке «творче бачення» образників, як і довільне поводження з кольором в іконі, не руйнує гармонію святих ликів, не кидається в очі, навпаки – ця свобода поруч із іконічним каноном додає образам на склі особливої дитячої наївності та простоти, які були проповідувани Христом як ознаки Царства Небесного.

Вплив на сучасне українське сакральне мистецтво

Як вже було згадано, народна ікона на склі поступово втратила свою популярність протягом першої половини XX ст., проте відомо, що деякі твори продовжували виконувати і в другій половині XX ст., але попит на той час був вже значно менший. Натомість, зацікавленість цим видом мистецтва набувала обертів серед колекціонерів, а з часу Незалежності України ікони на склі стали предметом наукового дослідження та відтворення давньої техніки, як, зрештою, і самої традиції українського сакрального мистецтва.

Малюванням на склі у другій половині XX століття захоплювалися та експериментували відомі українські художники: Олена Кульчицька, Осип Сорохтей, Маргіт Сельська, Ярослав Музика, Олена Шатківська, пізніше – Іван Сколоздра.

Серед сучасних українських іконописців, яким вдалося найвиразніше відчувати техніку писання ікони на склі, фахівці та колекціонери вирізняють львівських малярів Остапа Лозинського та Романа Зілінко. Митці час від часу організовують виставки та майстер-класи з написання ікон на склі у Національному музеї ім. А. Шептицького у Львові, який на сьогодні володіє чи не найбільшою в Україні збіркою і водночас є колицкою творів давнього українського сакрального мистецтва.

Львівська дослідниця ікони на склі Оксана Романів-Тріска так окреслила феномен «образництва» в Україні: «Твори, виконані за художньою традицією, становлять основу народної творчості. На початку XX століття, коли високе мистецтво, виплекане міською культурою, опинилось на бездоріжжі, митці звернулись до першооснови – народного примітиву. Простота й логічність народного мислення стала рушійною силою у майбутніх творчих пошуках багатьох поколінь».

Насамкінець хотілося б додати, що унікальне явище західноукраїнських образів на склі є влучним зразком поєднання традиції української іконографії та народного мистецтва. У першому визначальним є розмірена, аскетична духовна ритміка, у другому – життєстверджуючий вибух кольору і лінії. В іконі на склі дві, на перший погляд, протилежні складові утворюють яскраву гармонію суголосся канонічного та народного, небесного та земного, усталеного традицією та спростованого творчою інтуїцією. (ПІСУ)

